

Sygn. akt II Ca 790/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Paweł Hochman (spr.)
Sędziowie	SSO Grzegorz Ślęzak SSO Jarosław Gołębiowski
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej A. K. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową D. K. przeciwko S. K. (1)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz.

z dnia 23 września 2013 roku, sygn. akt III RC 323/13

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 790/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z powództwa: D. K. działającej w imieniu małoletniej A. K. przeciwko S. K. (1) o podwyższenie alimentów podwyższył alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 03 czerwca 2003 roku w sprawie sygn. akt IC 1147/02 od S. K. (1) na rzecz jego córki A. K. z kwoty po 400 złotych do kwoty po 700 złotych miesięcznie poczynając od dnia 10 września 2013 roku, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, pozostałe warunki płatności pozostawiając bez zmian.

Ponadto Sąd Rejonowy zwolnił pozwanego od kosztów sądowych i wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przedstawione poniżej ustalenia Sądu Rejonowego.

Wysokość alimentów należnych od pozwanego S. K. (1) na rzecz powódki A. K. po raz ostatni została zasądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie sygn. akt IC 1147/02 w kwocie po 400 złotych miesięcznie. Orzeczenie uprawomocniło się 25 czerwca 2003 roku.

A. K. ma 14 lat. Uczęszcza do II klasy gimnazjum. Jej podręczniki kosztowały 450 złotych, zaś zeszyty i pozostałe przybory - około 50 złotych. Ma uiszczone składki: (...) - 55 złotych i klasowe - po 5 złotych miesięcznie. Spożywa w szkole obiady, ale są one opłacane ze środków MOPS w T.

Nie chodzi na żadne płatne zajęcia.

Jest leczona alergologicznie. W okresie jesienno-wiosennym bardzo często, nawet kilka razy w miesiącu choruje na choroby przeziębieniowe. Jednorazowy koszt zakupu leków wynosi około 70 złotych. Dziewczynka jest w fazie szybkiego wzrostu. Z tego powodu musi mieć systematycznie dokupowaną odzież, obuwie itp.

D. K., matka małoletniej powódki, zatrudniona jest w firmie (...) jako sprzedawca na część etatu. Jej miesięczne wynagrodzenie wynosi 800 złotych brutto. Na córkę A. otrzymuje zasiłek rodzinny w kwocie po 106 złotych miesięcznie.

D. K. mieszka z córką i ze swoim ojcem (emerytem). Prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Uiszcza ona następujące stałe opłaty: czynsz - 416 złotych miesięcznie, energia elektryczna - 150 złotych raz na dwa miesiące, gaz - 35 złotych miesięcznie, telefon - 50 złotych raz na trzy miesiące.

Nie jest zadłużona. Jest właścicielką lokalu mieszkalnego.

S. K. (1) ma 42 lata. Jest emerytem. Pracował jako żołnierz zawodowy. Jego emerytura wynosi 1794,94 złotych netto miesięcznie. Posiada uprawnienia kierowcy zawodowego na samochody ciężarowe.

Pozwany mieszka z żoną (drugi związek małżeński zawarł w 2004 roku) oraz dwójką przysposobionych synów (są to biologiczne dzieci żony). Pracuje jako menager. Pozwany od 7 lat ma ustanowioną z żoną rozdzielność majątkową.

Mieszka w lokalu, który stanowi jego własność. Uiszcza następujące stałe opłaty: czynsz - 271 złotych miesięcznie, energia elektryczna - około 50 złotych miesięcznie, gaz - jedna butla (52 złotych) raz na trzy miesiące, telefon komórkowy - 150 złotych miesięcznie. Spłaca kredyt hipoteczny (jeszcze przez 24 lata) po 394 złotych miesięcznie. Spłaca nadto dwa kredyty zaciągnięte na zakup sprzętu RTV (jeszcze przez pół roku) w ratach po 81 złotych i po 82 złotych miesięcznie.

Posiada samochód marki R., rok produkcji 2006. Na paliwo wydaje około 250 złotych miesięcznie.

S. K. (1) stały, systematyczny kontakt z córką A.. Za każdym razem kiedy się spotykają pozwany coś kupuje córce, np.: bluzkę, obuwie, gry. Zapewnia jej również rozrywki.

Sąd Rejonowy zważył, iż podstawę żądania powództwa stanowi przepis art. 138 KRO, zgodnie, z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie się, zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga odpowiedniego skorygowania. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 KRO wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty po raz ostatni za stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu.

Sąd Rejonowi wskazał również, że przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości

zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody.

Po raz ostatni wysokość alimentów należnych od S. K. (1) na rzecz jego córki zasądzona została w kwocie po 400 złotych miesięcznie mocą wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie sygn. akt IC 1147/02. Orzeczenie uprawomocniło się 25 czerwca 2003 roku. Od tego czasu upłynęło ponad 10 lat. Niewątpliwie w tym okresie czasu wzrosły usprawiedliwione potrzeby powódki i to w sposób istotny. Wówczas miała zaledwie 4 lata, obecnie uczęszcza do II klasy gimnazjum. Związane są z tym znaczne koszty - zakup podręczników, przyborów szkolnych, koniecznością uiszczania składek szkolnych i klasowych, opłat imprez organizowanych przez szkołę typu wycieczki. A. K. ma obecnie 14 lat. Musi zatem mieć kupowane odpowiednie środki higieny osobistej, środki kosmetyczne i chemiczne (taka potrzeba nie występowała, gdy dziewczynka miała 4 lata). Nadto jest w fazie szybkiego wzrostu, co pociąga za sobą konieczność częstego dokupowania odzieży, obuwia, bielizny, itp. Małoletnia powódka bardzo często choruje, z czym również wiąże się odpowiednie wydatki.

Ponadto w opinii Sądu pierwszej instancji skoro wysokość przedmiotowych alimentów po raz ostatni była ustalona ponad 10 lat temu na kwotę 400 złotych, a żądaniem powództwa było podwyższenie tych alimentów do kwoty po 700 złotych miesięcznie, to podwyższenie alimentów do kwoty po 700 złotych miesięcznie stanowi jedynie urealnienie wartości poprzednich alimentów.

Sąd uznał, że po stronie pozwanego występują takie możliwości zarobkowe i majątkowe, że może on łożyć alimenty w zasądzonej kwocie. Uzyskuje on stały miesięczny dochód w postaci emerytury. Jest człowiekiem młodym i zdrowym. Posiada zawód kierowcy, który pozwala na zdobycie dodatkowego zatrudnienia nawet przy trudnym rynku pracy.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 KPC, zaś o rygorze natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 par.1 pkt.1 KPC.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanego zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 135 § 1 KRO i 138 KRO poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że w przedmiotowej sprawie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów należnych małoletniej powódce od ojca z kwoty 400 do kwoty po 700 złotych miesięcznie; art. 135 § 1 kro poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskutek pominięcia przez Sąd przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych okoliczności wskazujących na zarobkowe i majątkowe możliwości pozwanego oraz pominięcie; iż ma on na utrzymaniu także dwójkę przysposobionych dzieci, a w konsekwencji przyjęcie, iż jest on w stanie uiszczać alimenty na rzecz powódki w kwocie po 700 zł miesięcznie, podczas gdy prawidłowa wykładnia w/w przepisu prowadzi do wniosku, że wysokość alimentów winna wynosić nie więcej niż 400 zł miesięcznie;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia: art. 233 KPC w zw. z art. 227 KPC poprzez sprzeczne z regułami logiki, z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego uznanie za wiarygodne zeznania powódki, że pracuje i utrzymuje się jedynie pensji w wysokości 800 zł brutto, podczas gdy pracuje ona w firmie powiązanej z firmą swojego brata i zataiła prawdziwe dochody, a także niedostateczne uwzględnienie możliwości zarobkowych matki powódki, która z zawodu jest szwaczką - pensja szwaczki to 2-3 tys. zł miesięcznie, oraz poprzez dokonanie przez Sąd I instancji ustaleń sprzecznych z regułami logiki, z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego i przyjęcie, że po stronie pozwanego występują tak znaczne możliwości zarobkowe, podczas gdy w zakresie uzyskania dodatkowego wynagrodzenia pozwany będący na emeryturze jest ograniczony przepisami ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 1998 nr 162, poz. 1118) i nawet chcąc dorobić do emerytury nie może przekroczyć łącznie 2 500 zł dochodu, ponieważ emerytura wówczas zostałaby obniżona.

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę wyroku przez obniżenie alimentów do pierwotnej kwoty 400 zł miesięcznie oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Nie zasługuje na uwzględnienie zawarty w skardze apelacyjnej zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego: art. 233 w związku z art. 227 KPC. Twierdzenia skarżącego sugerujące jakoby przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki osiągała dochody wyższe niż 800 zł miesięcznie nie zostały udowodnione. Obowiązek taki ciążył na pozwanym z mocy przepisu art. 6 KC. Za całkowicie dowolne należy uznać również twierdzenia jakoby dochody osiągane przez osoby posiadające kwalifikacje szwaczki wynoszą około 3000 zł miesięcznie. Wprost przeciwnie zasady doświadczenia życiowego wskazują, że osoby o tego typu kwalifikacjach osiągają dochody nie przekraczające najniższej krajowej, która w obecnych realiach gospodarczych wynosi właśnie 800 zł.

Uwagi skarżącego odnoszące się do ograniczeń w jego możliwościach zarobkowych jakie wynikają z przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczenia Społecznego (Dz.U. z 1998 r. Nr 162 poz. 1118 z późn. zm.) nie mogą również skutkować uwzględnieniem omawianego zarzutu. Uwagi te mogłyby co najwyżej usprawiedliwiać naruszenie przepisów prawa materialnego określających kryteria ustalania wysokości należnych alimentów.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w pełni akceptuje ustalenia Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie nie może ująć uwadze Sądu drugiej instancji, że żądanie podwyższenia alimentów zostało sformułowane po upływie około 10 lat od daty ostatniego orzekania o alimentach na rzecz powódki. Okres jaki upłynął pozwala na przyjęcie, że podwyżka alimentów zastosowana przez Sąd pierwszej instancji obejmująca 75 % ustalonej poprzednio kwoty jest uzasadniona w znacznej części spadkiem siły nabywczej pieniądza. Okolicznością oczywistą pozostaje, że przed dziesięciu laty, inaczej (na poziomie zdecydowanie niższym) kształtowały się wynagrodzenia oraz koszty związane niezbędnymi dla utrzymania wydatkami. W omawianej sprawie oczywistym pozostaje również okoliczność, że podwyższenie alimentów uzasadnia również zmiana w zakresie potrzeb małoletniej córki stron. Inaczej kształtują się potrzeby niezbędne dla utrzymania dziecka w wieku czterech lat a inaczej w wieku czternastu lat. Wraz z wiekiem potrzeby te systematycznie rosną. Okres dorastania (okres gimnazjum i szkoły średniej) jest przy tym okresem, w którym obowiązek finansowy zwiany z utrzymaniem dziecka jest największy. Powyższe uwagi wykluczają zasadność zgłoszonego w skardze apelacyjnej zarzutu naruszenia art. 138 KRO. W omawianej sprawie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów.

Nieuzasadniony jest również zarzut naruszenia przepisu art. 135 KRO. Również, w ocenie Sądu Okręgowego pozwany posiada możliwości zarobkowe pozwalające na łożenie alimentów w zasadzonej przez Sąd pierwszej instancji wysokości. Pozwany posiada stały dość znaczny dochód z tytułu emerytury w wysokości około 1800 zł. a ponadto dysponuje możliwościami zarobkowymi pozwalającymi na zwiększenie tego dochodu. Przypomnieć należy, że S. K. (2) legitymuje się kwalifikacjami kierowcy zawodowego i chociażby wykorzystując te kwalifikacje może podjąć działania zmierzające do osiągnięcia dodatkowych dochodów. Powyższego stanowiska nie mogą zmienić podnoszone w skardze apelacyjnej argumenty odnoszące się do trudności na rynku pracy. Osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny winna podjąć wszelkie starania zmierzające do osiągnięcia dochodów pozwalających na realizację tego obowiązku. Możliwości zarobkowe pozwanego pozwalają w ocenie Sądu na osiągnięcie dodatkowego dochodu w kwocie co najmniej 700 zł. (osiągnięcie takiego dochodu w ramach dodatkowego zatrudnienia nie wydaje się szczególnie utrudnione). Przy takim założeniu, wysokość ustalonych przez Sąd Rejonowy alimentów nie narusza dyspozycji przepisu art. 135 KRO. Wskazany wyżej (a nawet zdecydowanie wyższy) dochód pozwany może osiągać bez niebezpieczeństwa zawieszenia wypłaty emerytury. Toteż zawarte w skardze apelacyjnej, uwagi odnoszące się do ograniczeń w możliwościach zarobkowych pozwanego jakie wynikają z przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczenia Społecznego (Dz.U. z 1998 r. Nr 162 poz. 1118 z późn. zm.) nie mogą odnieść zamierzonego skutku.

W tym miejscu podnieść należy, że powyższego stanowiska nie może zmienić okoliczność, że skarżący spłaca kredyt hipoteczny w wysokości niespełna 400 zł. miesięcznie. Należy pamiętać, że realizacja obowiązku alimentacyjnego korzysta z pierwszeństwa przed innymi zobowiązaniami dłużnika alimentacyjnego. Bez znaczenia pozostaje również okoliczność, że przedstawicielka ustawowa małoletniej pobiera na córkę świadczenie rodzinne w wysokości 106 zł. miesięcznie. Kwota 700 zł ustalona tytułem należnych od pozwanego alimentów nie zaspokaja wszystkich potrzeb małoletniej powódki i wymaga uzupełnienia świadczeniami matki dziecka.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 385 KPC orzekł o oddaleniu apelacji jako oczywiście nieuzasadnionej.